

Hürriyeti ve Mülkiyeti Savunmak: 1790'lar İngiltere'sinde Monarşist Düşünce ve Örgütlenmeler

Cemal Alpgiray BÖLÜCEK
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
cabolucek@adu.edu.tr
ORCID ID: 0000-0002-7002-0459

Araştırma Makalesi

DOI: 10.31592/aeusbed.1450577

Geliş Tarihi: 10.03.2024

Revize Tarihi: 17.04.2024

Kabul Tarihi: 10.06.2024

Atf Bilgisi

Bölücek, C. A. (2024). Hürriyeti ve Mülkiyeti Savunmak: 1790'lar İngiltere'sinde monarşist düşünce ve örgütlenmeler. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(2), 402-421.

ÖZ

Bu çalışma, 1790'ların İngiltere'sinde ortaya çıkan devrimci ve radikal ideolojilerin kamuoyundaki karşılığı ve toplumun politik bilinci üzerindeki etkisini ve monarşist düşüncenin evrimini incelemektedir. Broşürler, risaleler, kitaplar, vaazlar, mektuplar, yazışmalar, dernek bildirimleri gibi birincil kaynaklar analiz edilerek, ideolojik tartışmalara ve radikalizme yanıt olarak ortaya çıkan monarşist örgütlenmelerin Fransız Devrimi ideolojisine karşı fikrî mücadelede etkili bir rol oynadığı ortaya koyulmaktadır. Parlamentodaki tartışmaların özgürlükler, reform ve mülkiyet hakkı konularında toplumun siyasi gündemiyle her zamankinden daha uyumlu olması çalışmanın konu bağlamını sağlamaktadır. Bütüncül bir metodolojiyi benimseyen çalışma arşiv kaynaklarını ve dönemin basılı materyallerini politik, toplumsal ve kültürel tarih perspektifleriyle incelemektedir. Çalışmanın hipotezi, 18. yüzyılın ikinci yarısında monarşist düşüncenin popüler siyasi katılımı arttırdığı ve bu süreçte Fransız Devrimine karşı politik ve ideolojik tepkinin merkezi haline gelen örgütlenmelerin önemli bir rol oynadığıdır. Ayrıca, bu çalışma içeriğini ve evrimini incelediği monarşizmin Aydınlanma düşüncesinden etkilendiğini ve geleneksel *ancien régime* ideolojisinden uzaklaştığını öne sürmektedir. Bulgular, 1790'larda artan politik katılım, klasik monarşiden ulus devlete dönüşen bir siyasi toplumdan ziyade, İngiliz anayasal geleneğini savunan bir 'aydınlanmış muhafazakarlık'ın gelişim sürecini ortaya koymaktadır. Örgütlenmelerin toplumun tüm kesimlerine ulaşmamasına rağmen, hükümetten ve okuryazar kesimden aldığı aktif destek, monarşist hareketin gelişimini yansıtmaktadır. Çalışma, bu dernekler içinde muhafazakar düşüncenin yeterince yer bulamamış olduğunu kabul etmektedir. 18. yüzyılın sonlarındaki monarşist muhafazakarlık, Aydınlanma rasyonalizmi etkisi altında siyasi tartışmaları şekillendirerek İngiliz siyasi kültürünü etkilemiştir.

Anahtar Kelimeler: Monarşizm, monarşist örgütler, *ancien régime*, 1790'larda İngiltere.

Defending Liberty and Property: Monarchist Thought and Organizations in 1790s England

ABSTRACT

This study examines the impact of revolutionary and radical ideologies in 1790s England on public opinion, political consciousness and the evolution of monarchist thought within the society. Through the analysis of primary sources such as brochures, pamphlets, books, sermons, letters, correspondences, and association declarations, the research demonstrates the influential role of monarchist organizations in the intellectual struggle against French Revolutionary ideology and in response to radicalism. The contextual backdrop of parliamentary debates focusing on freedoms, reforms, and property rights aligns with the political agenda of society. Adopting a comprehensive methodology, the study focuses on archival sources and contemporary printed materials, exploring them through the perspective of political, social, and cultural history. The study's hypothesis suggests that in the second half of the 18th century, the rise in popular political engagement was influenced by monarchism, particularly through certain organizations that became central in resisting the political and ideological shifts catalyzed by the French Revolution. Moreover, the study argues that the evolution of monarchy, examined within, was shaped by Enlightenment principles and moved away from traditional *ancien régime* ideology. The findings reveal an increased political participation in the 1790s, depicting the evolution of an 'enlightened conservatism' in parliamentary politics and political debates, rather than a political society transitioning from classical monarchy to a nation-state. Despite these organizations not reaching all segments of society, the active support received from the government and the literate population reflects the developmental trajectory of the monarchist movements. The study acknowledges the insufficient exploration of conservative thought within these associations. The monarchist conservatism of the late 18th century, shaped by Enlightenment rationalism, influenced political debates and left a lasting impact on British political culture.

Keywords: Monarchism, monarchist organisations, *ancien régime*, 1790s' England.

Giriş

Bu çalışmanın hipotezi tarihsel perspektifte üç kısımda açıklanabilir. İlk olarak, 18. yüzyılın sonlarında, İngiltere'de toplum katmanlarına yayılan dernek faaliyetleri ile popüler siyasette yükseliş ve halkın siyasi meselelere olan farkındalığında belirgin bir artış gözlenmiştir. İkincisi, monarşist dernekler genellikle kendiliğinden oluşan toplumsal tepki araçları olmamış, elit, siyasi ve bürokratik unsurlar tarafından yönlendirilmiştir. Üçüncüsü, geleneksel monarşist düşünce, İngiliz toplumunun oluşturduğu örgütlerin yayın faaliyetleri ile ulus-devlet inşası ya da inanç temelli katı bir mutlakiyet gibi uçlardan uzakta, Aydınlanma düşüncesi etkisinde yeni bir monarşist ideolojiye dönüşmüştür.

Bu çalışmanın araştırma sorunları şunlardır: 1790'lar İngiltere'sinde popüler siyasi katılımın artışında hangi faktörler etkilidir? Monarşist dernekler toplumun farklı kesimlerini temsil edecek şekilde nasıl örgütlenmişlerdir? Devrim karşıtı monarşist düşünce ile reform karşıtı muhafazakârlık arasındaki fark nedir ve monarşist örgütlenmelerde ne şekilde açığa çıkmaktadır? Monarşizmin İngiliz siyasi düşüncesindeki yeri ve dernek hareketinin toplumdaki dönüşüme etkisi nasıl açıklanmalıdır?

İngiltere'de devrimci ve radikal düşünce akımlarının 1790'ların başından itibaren toplumun yoksul kesimine hitap eden, halkın hükümete ve monarşiye bağlılığını kırarak bir fikir ve uygulamalar sistemi inşa etmeye başlaması rejim için temel bir endişe kaynağı olmuştur. Radikal ilerleyiş iki yönlüydü. Radikaller monarşiyi ve Lordlar Kamarası'nı ortadan kaldırmak istediler ve Avam Kamarası'nda da güçlü bir temsil istediler. Fransız devrim ideolojisi hem propagandacı bir basın tarafından kitlelere yayılmakta, hem de halka açık toplantı evlerinde kurulan derneklerle örgütlü bir harekete dönüşmekteydi. 1792'nin sonlarında ve 1793'ün başlarında, radikal yayınlar, özellikle Thomas Paine'in yazıları popülerleşti. Radikal derneklerin yükselişine ve Fransa'daki kargaşanın ülke içindeki yansımaları karşısında ve ona paralel olarak monarşist-muhafazakâr faaliyet de yükselişe geçti.

1790'larda İngiltere'de yayımlanan düşünce yazıları, kayda geçirilmiş vaazlar, kitaplar ve 4000 civarında risale/broşür bu tarihsel çalışmanın birincil kaynaklarıdır. Britanya'da yayılan ideolojik tartışmalar doğrudan veya dolaylı olarak Fransız Devrimi ile ilişkiliydi, ya da günümüz bakış açısıyla ilişkilendirilebilirler (Goodrich, 2005, s. 14). Aynı tarihlerde basılıp dağıtılan yayınlarda hem devrim karşıtlığı ve siyaseten katı muhafazakarlık, hem de Fransa kaynaklı düşünce ve moda akımlarının etkisini görebilmek mümkündür (Colley, 1992, ss. 165-166). Conrad Russell'ın (1991) İngiltere'nin geçmişinde tamamen farklı, ama aynı derecede önemli ve çalkantılı bir dönem olan 17. yüzyıl ortaları için söylediği gibi “savaş zamanında kamuoyunun anlaşılması çok zordur: kaynaklar gerçeği her zaman ya çok az ya da gerçekte olduğundan fazla söyleme eğilimindedir.” Bu çalışma 1790'ların siyasi atmosferinin İngiliz kamuoyu üzerindeki güçlü etkisine bir örnek teşkil etmekte, fakat muhafazakârlığın temelleri, gelişimi ve dönüşümü, geniş kitlelere yayılması gibi konulardaki genel tartışmalardan uzak durmaktadır.

Bir tarafta İngiliz *ancien régime*'inin (Fransız mutlakiyetinden ismini alan, Anglikan, aristokratik ve monarşik devlet nizamı) ödünsüz taraftarı 'Tory'ler (kralın hakkını savunan katı muhafazakârlar) ve parlamentonun üstünlüğünü vurgulayan, Magna Carta ve 1688 Devrimi'nde kazanılan meşrutiyeti önceleyen, içlerinde neredeyse her fraksiyondan siyasetçi barındıran ve yıllar içerisinde demokrat çizgiye evirilen 'Whig'ler arasında arasında monarşizm zemininde kesin bir ayırım mevcuttu. Bu ayırım William Windham'ın siyasetinde takip edilebilmektedir. Ünlü muhafazakâr yazar ve siyaset adamı Edmund Burke'ün yakın arkadaşı olan Windham 1784'te Norwich milletvekili seçilmiş, 1794-1801 yılları arasında Başbakan William Pitt'in kabinesinde savaş bakanı olarak yer almıştı (Stephen, 1885, ss. 172-173). Kral III. George'un radikal faaliyetlere karşı mücadelesini desteklemek için 13 Aralık 1792 tarihli oturumunda Avam Kamarası'na hitap ederken, hükümetin radikalizmle mücadele politikalarını desteklediğini açıkça ifade etmişti. 1790'lardan önce monarşiye ve hükümete karşı yoğun eleştirileri olan Windham daha sonra Burke etkisi ile çizgisini değiştirmişti. Bu nedenle, belki diğer Whigler tarafından siyaseten 'dönek' olarak yaftalanabileceği endişesi taşıdığından, rejim vurgusu yaparak “1784 yılında hukuki temeli olmayan önlemlerin çoğunun kabul edildiği ve devletin kuruluş ilkelerine aykırı düşüncelerde ısrar edildiği konusunda mecliste sık sık

fikrini açıkladığını” belirtmiştir (Amyot, 1812, s. 215). Fransa'daki kanlı olaylar ve İngiltere’de yaygınlaşan kışkırtıcı faaliyetler, onu siyasete farklı bir çerçevede bakmaya ve Fransa kaynaklı cumhuriyetçi radikalizm karşısında rejimi savunmak için hükümetin politikalarını desteklemeye itmişti. Artan sayıda parlamenter gibi, Windham da İngiltere’ye yönelik gerçek tehdidin kırsalda endişe verici bir hızla yayılmakta olan Fransız Devrim ilkeleri olduğuna inanıyordu.

Fransa ve İngiltere'deki son olaylardan sonra halkta ve parlamentoda ortaya çıkan korku ve telaş, halk derneklerinin oluşum sürecini hızlandırmıştır. Monarşist derneklerin en büyüğü ve en önemlilerinden birisi, John Reeves (1752-1829) tarafından 1792 yılında Londra'daki Taç ve Çapa Kulübü’nde (*Crown and Anchor Tavern*) kurulan Cumhuriyetçilere ve Tesviyecilere Karşı Özgürlük ve Mülkiyeti Koruma Derneği (*Association for Preserving Liberty and Property against Republicans and Levellers*) idi. Kurulduğu yerden dolayı Taç ve Çapa Derneği olarak da bilinmekteydi. Windham'ın başından beri desteklediği dernek, *The Times* gazetesi tarafından ileri sürülmüş ve Austin Mitchell’ın (1961) desteklediği bir iddiaya göre, kuruluş deklarasyonunu Windham’a yazdırmıştı (*The Times*, 30 Kasım 1792). Reeves, 1795-6'da yazdığı aşırı monarşist bir yazı nedeniyle kovuşturmayla karşı karşıya kaldığında Windham risaleyi ve muhtevasını sonuna kadar savunmuş, ama aynı zamanda yazarının da Reeves olmadığını iddia etmişti (Beedell, 1993, ss. 815-817). Her şekilde, hükümet, derneğe ve onun yol açtığı artan monarşist duygu dalgasına sıcak bir şekilde karşılık verdi. Aralık 1792’de Grenville, derneği Buckingham Sarayı’na “monarşist halkın ruhu” olarak tanıtırken, Canterbury Başpiskoposu John Moore monarşist cephede artan “sadakat ve iman” seviyelerinden emindi (Akt. Ehrman, 1983, s. 233). Taç ve Çapa Derneği, kurulduktan sonraki birkaç hafta içinde radikalizme karşı resmî savaşın bir parçası oldu.

Bulgular

Konu üzerinde çalışan tarihçiler arasında, Taç ve Çapa Derneği hakkında iki temel noktada görüş ayrılığı vardır. İlki, örgütün yaratılmasında ve büyümesinde hükümetin doğrudan rolüyle ilgilidir. E.C. Black'e göre, Reeves, derneğini 20 Kasım 1792’de kurdu, ancak harekete geçme kararı önceden bakanlıkla koordine edildi (Black, 1963, s. 237). Robert Dozier (1983) monarşist hareket üzerine yaptığı çalışmasında, hükümetin Derneğin oluşumunda doğrudan müdahalesi olduğunu öne sürmektedir. Lord Grenville, 25 Kasım’da hükümetin monarşist ve rejime bağlı bir örgüt kurmayı planladığını söylemişti. Reeves kuruluşu bu tarihten beş gün önce zaten gerçekleştirmiş olsa da derneğin kurucu organı ve kalbi olacak olan yürütme komitesi Grenville’in konuyu dile getirmesinden dört gün sonrasında şekillenmişti (Dozier, 1983, ss. 57-59). Donald Ginter’in (1966) *loyalist* hareket (sadakatçi —monarşiye sadık politik eğilim) üzerine yazdığı makalesi, başbakanlığın derneklerin kuruluş ve büyüme aşamalarında büyük bir etkisi olduğunu savunmaktadır. Ginter’e göre Reeves, “hem hükümetin hem de Windham’cı Whiglerin açık tasdikine ve aktif desteğine” sahipti (Ginter, 1966, s. 179). Black, Dozier ve Ginter’in söylediği gibi III. George hükümeti, kamuoyu desteğini toplamak için monarşiye sadık ve güçlü bir dernek istedi ve Reeves bu isteğe karşılık verdi. 1793’te hükümet, Reeves’in faaliyetlerini, onu saray bürokrasisine alarak ödüllendirdi. Bürokraside yükselip 1800’de Kral’ın başkatipli oldu. Bütün bu bilgilere rağmen, hükümetin bir sivil toplum örgütünü her yönüyle desteklediğine dair kanıtlar spekülasyona açıktır. Reeves, 1794’te Windham’a Derneğin “[Pitt’in bakanlarından] hiçbirisiyle herhangi bir iletişim kurmadan” kurulduğunu söyledi (Duffy, 1996, s. 944). Jennifer Mori’ye göre Pitt, 1792’de Fransız Devrimi ile ilgili hemen hemen her şey hakkında olduğu kadar radikal dernekler konusunda da ihtiyatlı ve hatta ılımlıydı; aynı zamanda militan monarşizmin hayranı değildi ve derneklerin uzun vadede hayatta kalmasını da arzu etmiyordu (Mori, 1997, s. 129).

Doğrudan hükümet müdahalesi argümanını çürütmeye yönelik en dikkat çeken çalışma, Michael Duffy'nin Taç ve Çapa Derneği’nin kuruluşu ve Başbakan Pitt üzerine yazdığı makalesidir. Duffy’ye göre, Pitt ve Grenville Kasım 1792’de son derece temkinliydi çünkü “derneklere yönelik izleyecekleri politika konusunda kafaları karıştı” (Duffy, 1996, s. 952). Kasım ayının sonunda Pitt’in karşılaştığı zorluklar şunlardı: mülk sahibi seçkinler arasında artan panik, Edinburgh’da Dundas’ın kışkırtıcı faaliyetleriyle ilgili raporlar ve en önemlisi Reeves’in derneği için yaptığı reklamın broşürlerinin yayınlanıp dağıtılması sorunu. Dundas, Pitt’e “Ülkenin güvenliğinin sağlanmasının,

monarşinin bağlayıcılığına ikna olunmasına bağlı olduğunu” söyledi ve ona bunu kabul ettirdi. Siyasi sistemin dışındaki bir toplum hareketinin içinde doğrudan doğruya hükümetin varlığının endişeye neden olduğu görülmektedir. Duffy, argümanını geliştirirken Pitt kabinesinin 24 Kasım'dan önce karşı propaganda için harekete geçmekte olduklarını kanıtlayacak çok az kanıt bulunabileceğini belirtmektedir; ona göre, Black ve Ginter, argümanlarını kısmen Buckingham Markizinden Grenville'e gönderilen 18 Kasım tarihli bir mektuba dayandırmakla hata ettiler. Hükümetin bir dernek kurma planına, hatta niyetine dair hiçbir belirti vermeyen mektubun aslını da ortaya çıkaramadılar. Dolayısıyla Grenville'in “[Jakoben kulüplerini durdurmanın] bizimki gibi bir hükümette nasıl yapılabileceğini düşünemiyorum” demesi, Reeves'in, derneğini bağımsız olarak kurduğuna, Pitt'in ve bakanlarının, dernekle ilgili yayınlar ortaya çıkana kadar durumdan haberdar olmadığına işaret etmektedir (Duffy, 1996, s. 946).

Pitt hükümetinin dernekler üzerinden propaganda yapma motivasyonu genellikle zannedilenden daha az gerçekleşmiş görünse de Taç ve Çapa Derneği kurulduktan sonra Pitt kabinesinden güçlü bir destek almıştır. Genel olarak monarşist örgütlenme fikri çok iyi bir projeydi ve bunun devrimci radikalizme karşı yürüttükleri kampanyayı toplum geneline yayma planında etkili bir yol olarak kullanılabileceğini anlamışlardı. Fatih Yeşil'in (2011) “sosyoekonomik alanın devletleştirilmesi” olarak tanımladığı bu politika, sadece geniş kitlelerin siyasi etki altına alınması amacına hizmet etmiyordu; sivil toplumun siyasi topluma evrilmesi için de etkin bir araçtı. Duffy'nin belirttiği gibi, “istedikleri toplumsal seferberliğin bir örneği olarak Reeves derneğinin reklamını yapmak istiyorlardı, ancak bu, merkezi bir teşkilata sahip tek bir ulusal yapı kurmak yerine bağımsız yerel derneklerin yayılmasını da teşvik etmeliydi” (Duffy, 1996, s. 958). Model olarak Reeves'in derneği ile Pitt ve bakanları, taşrada benzer amaçlara sahip benzer dernekler yaratmayı umuyorlardı. Taç ve Çapa Derneği, merkezîyetçi olmayan bir sivil toplum ağının hükümetin elini ne denli güçlendireceğini gösteren bir prototip olmuştur.

Monarşizmin Toplumsallaşmasında Derneklerin Rolü

Tarihyazımsal mutabakattan yoksun olan diğer bir konu, devlet eliyle desteklenen dernekler hareketinin propaganda, karşı propaganda, monarşist ve vatansever duyguları kitlelere yayma ve kullanmada ne derece başarılı olabildiği konusudur. Tarihçiler, 1790'larda muhafazakâr fikirlerin gücü ve popülaritesi konusunda da bölünmüş durumdadırlar. 20. yüzyılın yazarları arasında konuya en odaklı çalışmayı yapan Austin Mitchell (1961) makalesinde, “her sınıftan ve partiden insanların hükümeti desteklemek için toplandıklarını” ve bu endişeli halk hareketinin “aslında İngiliz tarihinde bilinçli ve örgütlü bir siyasi güç olarak muhafazakarlığın ilk tezahürlerinden birini ürettiğini” savundu. Örgütün öncü üyelerinin çoğu “eski ve güçlü bakanlardı” ve bu nedenle Pitt'in çizgisine kolaylıkla ayak uydurdular. Mitchell, çarpıcı bir değerlendirmede bulunarak “derneklerin dolaylı olarak savaşa [girme motivasyonuna] yol açan ve ulusu savaşta kesinlikle ayakta tutacak ulusal bir birlik ürettiğini” kesin bir şekilde belirtmiştir (Mitchell, 1961, s. 76). Black (1963) toplum üzerinde derneklerin “genel etkisinin çok kuvvetli olduğunu” iddia etti: “şimdiye kadar bu tarz toplulukların çoğunluğu, hükümetin baskıcı politikasını sadece onaylamakla kalmayıp, savunup desteklemeye devam etti.” Ona göre, “Reeves'e karşı [devrimci-radikal] muhalefet dağınık ve zayıftı; ciddi bir rekabet olamazdı (Black, 1963, s. 252). Dozier, monarşist tepkiyi “18. yüzyıldaki en başarılı dernek hareketi” olarak adlandırmıştır, ancak hareketin hiçbir şekilde “muhafazakâr bir tepki olmadığına” işaret etti ve Britanya'da *ancien régime*'in 1688'de tekâmül etmiş olduğu imasıyla, bu hareketi “Avrupa'daki en liberal rejimi koruma girişimiydi” diyerek özetlemiştir (Dozier, 1983, ss. 55, 83). Bu tarihçiler, ittifak halinde ancak farklı tonlarda, dernek hareketinin kamuoyunu monarşist dava lehine birleştirmedeki etkinliği konusunda hemfikirlerdi.

Monarşist düşüncenin gücü ve popülaritesini H.T. Dickinson kadar yoğun bir şekilde tartışan tarihçi azdır. 1790'larda “önemli ölçüde cazibesi, dayanıklılığı ve entelektüel gücü” olan “muhafazakâr bir ideoloji”nin geliştiğini belirtti (Dickinson, 1989, s. 104). Halkın “Fransız ilkelerine karşı tepki gösterdiğini,” halk derneklerinin faaliyetlerinde ilkelerin ve ortaya koyulan ideolojik tartışmanın önemini ve ikna ediciliğini vurguladı. Ayrıca, kasabalarda ve kırsalda “popüler muhafazakârlık” olarak tanımladığı monarşist halk tepkisinin özerk, kendine mahsus olduğunu ve doğrudan hükümet

tarafından dayatılmadığını savundu. Dickinson şu sonuca varmıştır: “Fransız Devrimi sırasında çok belirgin olan popüler muhafazakarlık, 18. yüzyıl boyunca var olan, ancak yalnızca şiddetli kriz zamanlarında ortaya çıkan siyasi tutumların şiddetli bir patlamasıydı. 18. yüzyılın son on yılında halk arasında gizli bir muhafazakâr, kısmen Burke’cü, hükümet yanlısı, monarşist-muhafazakâr bir duygu patlak verdi ve bu “muhafazakâr tutumlar, nüfusun geniş kesimleri arasında yaygınlaştı” (Dickinson, 1989, s. 123). Savaşın patlak vermesinden hemen önce, 1792 sonu ve 1793 başındaki seferberlik döneminde, İngiltere genelinde örgütlenmeler vasıtasıyla İngiliz monarşizminin halk nezdinde ve ideolojik zeminde güç kazanan taraf olduğu söylenebilir.

Black, Mitchell, Dozier ve Dickinson’ın popüler muhafazakarlık argümanını uç noktalara taşıdığına inanan bazı tarihçiler, özellikle son yıllarda, konunun görüldüğü kadar berrak olmadığına işaret ettiler. Taç ve Çapa Derneği’nin monarşist duyguların örgütlenmesi üzerinde gerçekten de büyük bir etkisi olmuştu, ancak bu örgütlenmelere dahil olan herkes aynı fikirlere sahip değildi veya aynı şevkle katılmamıştı. Donald Ginter, Mitchell’e açık bir reddiye ile, dernek hareketini ‘tamamen hükümeti desteklemek’ olarak yüzeysel biçimde tanımlamanın, tüm örgütlenmeleri “Reeves modeline uyan derneklerle” sınırlamak olduğunu savundu (Ginter, 1966, s. 180). Aksine birçok dernek bunu yapmamıştı. Örneğin, Taç ve Çapa Derneği’ndeki toplantıdan ilham alan 5 Aralık 1792 tarihli Merchant Taylors’ Hall toplantısının beyanı, kapsamı belirlenmiş ılımlı bir parlamento reformu programı içeriyordu. Dernek hareketlerinin büyük bir kısmı reformcuların eline geçmişti ve monarşist-muhafazakâr derneklerin beyanları ve adresleri o kadar çeşitliydi ki, “devrimci cumhuriyetçilik dışında her türlü çağdaş ideolojik konumu temsil etmeye muktedir duygular” bulunabiliyordu (Ginter, 1966, s. 187). Mori, hareketin “bir Tory haçlı seferi olarak görülmemesi gerektiğine” işaret ederek otuz yıl sonra Ginter’in bulgularını yinelemiştir: Pitt yönetimi, “İngiliz kamuoyunun mümkün olan en geniş kesimine hitap etmekle ilgileniyordu” (Mori, 1997, s. 129).

Mark Philp (1995) akıcı, karmaşık ve nispeten tutarsız bir popüler muhafazakarlığın var olduğunu savunmaktaydı. Philp, muhafazakâr öğretinin entelektüel gücüne ve İngiliz halkının doğal sadakatine son zamanlarda yapılan aşırı vurguya işaret edip dernek hareketinin “retorik stratejilerine” odaklanmış ve monarşistlerin “popüler eğitim projesi”nin statükoya olan sözde bağlılıklarıyla derinden çeliştiğini öne sürmüştür. Mülkiyet bahsinde kaçınılmaz şekilde göze çarpan sınıfsal ayrım olarak ‘sosyal statü’ dernek literatüründe ve faaliyetlerinde özellikle önemli bir rol oynamış ve çeşitli monarşist derneklerin broşürlerinin ve bildirilerinin çoğu, sınırlı sosyoekonomik çerçeveler içerisinde kalmıştı. Philp ayrıca “orta sınıflar”a ve “alt sınıflar”a hitap eden monarşist yazın arasındaki farkı ve görece yüzeysel bir uyumun varlığını vurguladı. Monarşist-muhafazakâr ideolojinin “yerleşik veya istikrarlı olmaktan uzak” olduğuna işaret ederek ve “dönemin ideolojik dünyasında ne kadar büyük bir karmaşıklık olduğunun farkına varırsak, insanların ifadelerinin ardındaki güdülere ilişkin radikal ve muhafazakâr ideolojik kategorilerini açıklamamız o kadar zor ve problemli hale gelir” şeklinde özetlemiştir (Philp, 1995, ss. 44, 68).

Philp’in çizdiği çerçevede, Dozier’in “devrimin korkunç sonuçlarını göstermeye yönelik genel eleştiriler ve monarşiyi desteklemeye yönelik öğütler dışında, broşürlerde yer alan mesajlar hakkında hiçbir genelleme yapılamaz” iddiası eksiktir. (Dozier, 1983, s. 96). Aslında, popüler monarşist derneklerin fikirleri hakkında çok daha fazlası söylenebilir. Philp’in iddia ettiği üzere, bu fikirler yerleşik, istikrarlı ve tek taraflı değildir. Aynı zamanda, monarşist-muhafazakâr tepkinin ideolojisi içinde bir miktar çeşitlilik olsa da monarşist derneklerin ve onların yazışmalarının fikrî çerçevesi bir çeşit ‘muhafazakâr Whiggizm’ biçimi olarak sınıflandırılabilir: aydınlanmış, pragmatik ve sekülerdir. Daha da önemlisi, monarşistler tarafından benimsenen ve irdelenen konular, halkta ülke meselelerine karşı artan bir ilgiye ve bu anlamda monarşi olgusu, monarşist düşüncenin geleneksel muhafazakarlıktan ayrılan aydınlanmacı yorumları ve popüler siyasetin *katılımcılığı* özelinde büyük bir değişikliğe işaret etmektedir.

Örgütlerin Popülaritesi

Siyasi muhalefeti tasfiye ve iktidarı tahkim etmek için düşmanın ya da tehdidin iyi anlatılması ve olası “ani bir sosyal değişimin önünü almak” için sadece belli bir kitleye değil toplumun her

tabakasına ulaşacak bir sistem gerekiyordu (Yeşil, 2011, s. 18). Derneklerin üyelik sistemi buna göre tasarlanmıştı, üyelerin profili de sıra dışı bir çeşitlilik göstermekteydi ve toplumun orta-alt tabakaları dernek faaliyetlerinde kendilerine yer bulmaktaydı. Halk evlerinde ya da meşhur kulüplerde kurulan monarşist dernekler sosyal tabakaların hepsinden katılımı teşvik etti. Mitchell'in işaret ettiği gibi, Manchester'daki kulüpler camcılar, ayakkabıcılar, kasaplar ve terziler dahil olmak üzere “mütevazı insanlardan” oluşuyordu. Bir kulübün en önde gelen üyeleri bir boyacı, bir marangoz ve bir halatçı idi. (Mitchell, 1961, s. 66). Hatta King's Bench Hapishanesindeki bir grup hükümlü dernek kurarak kendilerini “düzene, barışa ve göreve” adadılar (*British Library [BL] Additional Manuscripts [Add.Msc.]*, s. 16931). 1792'nin Aralık ayında meslek loncaları kendi aralarında örgütlenmeye başladılar; hancılar ve *victualler*'ler (alkollü içki tüccarları) monarşiye ve rejime bağlılıklarını kanıtlamak için Bath'ta bir araya geldiler, bir ay sonra bir grup kasap da aynısını yapmak için Londra'da bir araya geldi (BL Add.Msc., s. 16929). Dini mezhepler (denominasyonlar) arasındaki farklılıklar da örgütlenmelere yansımaktaydı. Komitelere katılan din adamlarının çoğunun Anglikan olduğu gerçeğinin yanı sıra, *dissenter*'lar (Anglikan kilisesi muhalifleri) da diğer mensuplarla aynı derneklere katılmaktaydı veya zaman zaman kendi derneklerini kurmaktaydılar. Ocak 1793'te, Hawes'de bir grup *dissenter* bir toplantı düzenleyerek görüşlerini ilan etti: “Bu ülkenin hukukuna karşı borçlu olduğumuz onur ve görev, bizi bu krizde, Kral, Lordlar ve Avam Kamarasından oluşan yapımızın paha biçilmez nimetlerine, bir Protestan olarak sahip olduğumuz özgürlükten duyduğumuz minnettarlığı ifade etmeye sevk ediyor” (BL Add.Msc., s. 16929). Normal olarak *dissenter*'ların monarşist gruplardan uzak kalması beklenebilirdi.

Monarşist örgütler genellikle orta büyüklükte ve yerel ölçekte olmalarına rağmen yine de ülke genelinde tanınmaktaydılar ve aktifiler, yurttaşları reklam panoları ve gazete ilanları aracılığıyla varlıklarından haberdar etmişlerdi. Ancak bu reklamların hepsi *The Sun* gibi hükümet yanlısı gazetelerde veya *The Gentleman's Magazine*, *The British Critic* ve *The True Briton* gibi haftalık dergilerde yer almadı. Aralık 1792'de Lewes'teki toplantıyla kurulan bir dernek de dahil olmak üzere bazıları Whig gazetesi *The Morning Chronicle*'de kendine “1688'deki Şanlı Devrim ilkesi üzerine kurulan Kral, Lordlar ve Avam Kamarasından oluşan bu ülkenin rejimine kesin bağlılığımızı ve onu yıkmaya yönelik tüm yasadışı girişimleri bastırmak için sivil otoriteyi destekleyerek neşeyle öne çıkacağımızı kabul ve beyan ederiz” şeklinde yer bulmuştu (*The Morning Chronicle*, 1 Ocak 1793).

Yerel bildirgeler, yazışmalar ve risaleler (broşür ya da kitapçık şeklinde kısa materyalin tümü), derneklerin geride bıraktığı malzemenin çoğunu oluşturur. Bu kaynakların kapsamlı bir analizi, monarşizmin 1790'larda İngiliz halkını saran basit, tek taraflı, kolay açıklanan ve tutarlı bir ideoloji olmadığını ortaya koyuyor. Philp'in öne sürdüğü gibi, dernek düzeyindeki monarşist ideoloji, tarihçilerin inandığından daha değişken özellikteydi. Ayrıca, dernekler ve katılımcıları arasında büyük bir süreklilik ve ortak zemin bulunmaktadır. Hepsi radikal ve devrim taraftarı yayımların ve derneklerin sesinin bastırılmasını istiyorlardı. İngiliz anayasal düzeninin, kralın hukukunun parlamento tarafından korunduğu reforma ihtiyacı olmayan bir meşrutî monarşinin, mülkiyet haklarının ve aristokrasinin, taşrada ve merkezde Anglikanizm'in alabildiğine teşkilatlandığı düzeni, yani *ancien régime*'i savundular. 1792-93'te derneklerin en faal olduğu yıllarda çok az monarşist din hakkında yazmıştır. Çok azı Burke'ün katı muhafazakarlığını takip etti ya da Fransızlarla soyut bir felsefi savaşa girdi. Paine'e karşı çok bariz ve şiddetli bir nefret ve Fransız menşeli fikirlere karşı bir düşmanlık vardı, ancak bu karşıtlığın çoğu soyut değil, pragmatikti ve felsefi derinlik içermemekteydi.

Reform, Tehdit, Ütopya ve Gerçekler

Monarşist örgütlerin fikirlerine ilişkin herhangi bir analiz, muhafazakâr katılımcıların liderlerini ne kadar yakından takip ettikleri sorusuyla başlamalıdır. J. C. D. Clark (1985) Reeves'in katı monarşist, ataerkil, “yarı-ilahi-sağ” ideolojisinin neredeyse tüm monarşist görüşü temsil ettiğine ikna etmeye çalışır. Böyle bir durum söz konusu değildi. Reeves, 1795'te *İngiliz Hükümeti Üzerine Düşünceler*'inde, hükümetin kralın şahsında var olduğunu ve diğer tüm kurumların ikincil önemde olduğunu anlatır. Şöyle der: “İngilizler bir hükümete gönüllü olarak itaat ederler hükümetin tüm yükünü taşıyan, onu sürdürmek için gerekli tüm güce sahip olan bir mutlak monark olan ve bu kadar yüksek bir makama ihtişam vermek için gerekli olan tüm şeref ve üstünlüğe sahip olan Kral'dır

(Reeves, 1795, s. 9).” Ayrıca kralın sürekliliğe sahip olduğuna ve [kurumsal şahsiyetinin] asla gerçekten ölmediğine, Papalık makamına izafe edilen “*infallible ex cathedra*” düsturunu çağrıştıracak şekilde kralın da yanlış yapamayacağına işaret etti. Bu aşırı düşünceleri yüzünden hakkında iftira davası açılıp, yargılanıp beraat de etmiştir. Başını derde sokan pasajların devamında, “hükümet ve hükümetin tüm bölümleriyle idaresinin tamamen ve yalnızca Kral’a ait olduğu söylenebilir” şeklindeki ifadesini ve şu iddiasını içeriyordu:

“İngiltere Hükümeti bir Monarşidir; Hükümdar, Yasama Meclisi'nin, Lordlar ve Avam Kamarası'nın dallarının kendisinden çıktığı [bir ağaç gövdesidir]... ama bunlar hâlâ yalnızca dallardır ve besinlerini ortak kökenlerinden alırlar; kesilebilirler ve [fakat] ağaç hala bir ağaçtır; gerçekten onurlarından yoksun bırakıldılar, ama onlar gibi ateşe atılmadılar. Kral, hükümeti ve parlamentosu olmadan [da] tüm işlevlerine devam edebilir” (Reeves, 1795, ss. 12-13; Eccleshall, 1990, ss. 65-70).

Reeves, mevcut siyasi ve ideolojik sıkıntılarının izini, 1789’da devrimin patlak vermesine kadar değil, daha öncesine, Avrupa’da Reform Hareketi’ne kadar geriye götürmektedir. Kilise'deki Reform hareketine, özellikle de Kalvinizm ve benzeri Protestan hareketlere (Lutheryenler, Püritanizm, Huguenotlar gibi) temel öğreti devrimlerine işaret etmiş, bunlar ile Fransız radikallerinin fikir ve faaliyetleri arasında önemli bir ‘paralellik’ saptamıştı: “Partilerinin mekanizması ne kadar da benzerdi; iddialarının kibri ve sahtekarlığı! - Calvin ve Püritenler tarafından öğretilen, Halkın Kilise egemenliğini kurma konusunda devredilemez hakları [bir yanda] ve [diğer yanda] Fransız Demokratları tarafından öğretilen, Halkın Devlet egemenliğini kurma konusundaki devredilemez hakkı...” (Reeves, 1795, s. 22) Reeves ayrıca 1688 Devrim Anlaşması'na da cephe alarak ve Şanlı Devrim'in İngiliz tarihinde büyük bir dönüm noktası olduğuna dair popüler ve kuşatıcı görüşü ve 1688'den devlet teşkilatı veya siyasi değişiklik için bir bahane olarak bahsedenleri de eleştirdi:

“...[cumhuriyetçiler ve mezhepçiler insanları] kör etmek ve yanıltmak için Devrim terimini icat ettiler; ve halkı başka bir tane yapmaya ikna etmek için tekrarlayıp durmaktan asla vazgeçemediler. Bu gizemli tutumlarını, Devrim ilkelerinin daha da gevşek metafiziksel fikrî altında gizlediler; ve rejimin şanlı büyüyle, Hükümette istedikleri herhangi bir biçimi, modayı, değişikliği, reformu veya yeniliği canlandırabilirler ve yine de iddia ededursunlar, mutlak hakikat İngiliz devlet nizamından başka bir şey olmayacaktır” (Reeves, 1795, s. 45).

Britanya’da ve Kıta Avrupasında *ancien régime* için yakın bir büyük kriz anında bile, Reeves'in monarşist görüşleri kabul edilemeyecek kadar aşırıydı. Windham, Avam Kamarasında Reeves'i savunmaya gelen tek kişi olmanın zorluğu içerisinde kalmıştı. Whig parlamenter Richard Sheridan’ın (1751-1816), Taç ve Çapa Derneğinin kurucusunun öğretilerinin yoğun eleştiri bombardımanına tutulması için parlamentoda Reeves’in risalesinden pasajlar okuması yeterli olmaktadır: “1688 Devrimi bir sahtekarlık ve saçmalıktı; devrimden sonra halkın elinde yalnızca bir Protestan kral kaldı” ve “Whigler sahtekarlardır ve her zaman ya kraliyetten maaşlıdırlar ya da demokratlarla iş birliği yaparlar” (*Hansard’s Parliamentary Debates* 32, 1797, ss. 627-629). O zamana kadar ılımlı Whig çizgisini monarşist siyasi ilkeler için terk etmiş olan Pitt bile bu sözler parlamentoya hatırlatıldıktan sonra Reeves'in tarafını tutamadı. Pitt, 1688 Devrimi'ne, rejime ve kral ile parlamento arasındaki dengeli düzene olan saygısını sürdürdü. Windham da dahil olmak üzere kabinesindeki diğer herkes onunla aynı çizgide kaldılar.

A.V. Beedell'in işaret ettiği gibi, “Reeves'in yargılanması ve beraat etmesi, İngiliz siyasi düşüncesinin gelişiminde belli belirsiz bir hareket noktası oluşturdu. Kralların doğal hakları adına aşırı muhafazakâr ve ultra-monarşist düşüncenin artık sona erdiğinin sinyalini verdi” (Beedell, 1993, s. 819). Özünde, Aydınlanmanın 18. yüzyıl sonlarının İngiliz siyasi düşüncesine yerleştiğinin de sinyalini verdi. Beedell, Reeves’e yöneltilen kritiğin doğasında pragmatik, seküler, aydınlanmacı bir dünya görüşünü temsil eden “*per se* bir siyasi ideoloji” görmektedir. Ayrıca Reeves, Burke, John Bowles ve diğerleri gibi risale yazarlarının nihayetinde halk üzerinde *ancien régime* ideolojisi bağlamında çok az etkiye sahip olduğuna inanıyordu. 1790’ların muhafazakâr düşüncesini “yürütmenin baskısı ve parlamenter liberalizm” kombinasyonunu Britanya'nın devrimden kaçınmak için kurguladığını belirtiyordu. Reeves'in görüşleri tanım itibarıyla kesinlikle modası geçmiş bir

monarşizmi yansıtıyordu ve çok az sayıda düşünürün, milletvekilinin ve yazarın katıldığı bir ultra-muhafazakarlığı temsil ediyordu. Ayrıca, Fransız Devrimi'nin hedefinde bulunan Bourbon Hanedanı'nın monarşik yetkileri ve *États Généraux*'nun varlığıyla kısaca Fransız *ancien régime*'i İngiltere için birebir model olarak görünmemeliydi. Pitt, Tory doktrinini benimsemiş eski bir Whig olsa bile – en azından böyle anılmaktaydı – hiçbir zaman Reeves'i savunacak kadar muhafazakâr olmayacaktır.

Westminster dışında da Reeves ile hemfikir olan birisini bulmak kolay değildi. Hoxne ve Harstsmere Derneği (Taç ve Çapa dernekler ağının bir parçasıydı) üyeleri, ilkesel olarak Fransız halkının hükümdarlarını devirme hakkını savunmaktaydı: XVI. Louis bir tirandı ve bu nedenle indirilmesi gerekiyordu (*A Letter Addressed to the Inhabitants of Great Britain...*, 1793, s. 7). Dernek üyelerinin ve yazıcılarının çoğu, Reeves'in inanmadığı güçler dengesi sistemini savunmaktaydı.

“Atalarımızın bize bıraktığı şekliyle Kral, Lordlar ve Avam Kamarasından oluşan mükemmel teşkilatımızı, özel olarak 1688'deki Şanlı Devrim tarafından gerçekleştirilen, kutsal ve dokunulmaz mülkiyet haklarını ... dini inançlara müsamaha ile evrensel olarak genişletilmiş ve eşit bir adalet dağıtımını; tüm tabakalara ve rütbelere [sağlanan] güven ve İlahi Takdir'i en içten şükranla taniyin ve kabul edin!” (BL Add.Msc., s. 16931).

Monarşist aktivistler, derneklerini kurarken Reeves'in teşkilatlanmasından ilham aldılar, ancak onun ideolojisinden esinlenmediler. Dengelenmiş gücüyle, parlamenter kontrol çerçevesinde meşruti bir monarşi ve 1688 mutabakatına olan inanç, monarşist söylemde yaygın olarak görülen bir temadır. Monarşiye bağlı kitleler, dernek çatıları altında toplanan 'sadakatçiler' (*loyalistler*), genel olarak, meşrutiyetçi bir üslup içinde yazıp konuşma eğilimindeydiler. 1688'de kurulan rejimi ve onun 18. yüzyıl boyunca da itibar görerek uygulanmasını savundular; genel olarak yönetim ve teşkilat reformu ve diğer yeniliklere karşı çıktılar (Ginter, 1966). New Woodstock'taki halk 18 Aralık 1792'de bir araya gelip, kralı, rejimi, sivil ve dini kurumları desteklemek için bir anlamda çatı örgütü rolündeki Taç ve Çapa Derneğine beyanlarında “eski nizam (*ancient constitution*)” a atıf yaptılar. Bath'ın hancıları ve meyhanecileri 20 Aralık'ta “Krala sadâkatlerini ve bu krallığın mevcut mükemmel sistemine (1688'de temellendirilmiş İngiliz *ancien régime*'ine) bağlılıklarını” ilan ettiler. Aynı ay Kidderminster'da devrimci bozgunculuğu bastırmak için bir dernek kurulmasını görüşmek üzere bir toplantı yapıldı. Manchester'da monarşistler, krallarını ve hükümetlerini savunmak ve “son zamanlarda çok gayretkeş bir şekilde yayılan zararlı ve tehlikeli ilkelerden tamamen tiksindiklerini” ilan etmek için bir birlik kurdular. 1790lar İngiltere'sinde ender görülen bir durum olarak, anonim bir kadın yazar kendisinin monarşiye ve rejime olan bağlılığını ilan etmişti. Leicestershire sınırındaki bir köyden ismini gizleyen bir kadın, Aralık'ta Reeves'e bir mektup yazdı: “Politikanın benim cinsiyetimin doğasıyla son derece bağdaşmayan bir alan olduğunu düşündüm ve sorum şimdi hükümetin işleyişiyle ilgili, fikrimi çekinerek söylüyorum. Saygı duymaya alıştığım her kurumun ve anayasal düzenin topyekûn yıkımla tehdit edildiğini görüyorum.” Yazarın en büyük endişesi alt tabakadan üyelerinin propaganda yönüyle kuvvetli olan taşra gazetelerini okumasıydı. Bu yerel gazetelerinin genellikle kışkırtıcı fikirler içerdiği ve Reeves Derneği'nin bu gazeteleri mercek altına alması gerektiği konusunda da uyarıda bulunmuştu (BL Add.Msc., ss. 16922-16923-16929-16930).

Reeves'in derneğindeki risale yazarlarının temel kaygısı gerçekleşmesi devrimden daha muhtemel olan parlamento reformu talepleriydi. Westminster politikacılarıyla ortak gerekçelerle reforma karşı çıktılar. Onlara göre reform tehlikeliydi çünkü Fransız ilkeleriyle ittifak halindeydi ve gerçekte yumuşak bir geçiş ya da genel oy hakkından çok daha fazlasını ifade ediyordu: İngiliz *ancien régime*'inin ortadan kaldırılması anlamına geliyordu. İngiliz reformcuların asla böyle bir yıkımı arzu etmeyecek olmalarına Westminster'daki reform karşıtları ne kadar güveniyorsa monarşistler de o kadar güveniyordu. Reformistlerin ideolojik pozisyonunu abartmak ve karikatürize etmek monarşistler arasında oldukça yaygındı. *An Antidote Against French Politics* anonim risalesinin yazarı şöyle söylüyordu: “Sanırım hepimiz bunun birkaç çürümüş dalı kesmek değil, kökü kesmek olduğuna ikna olduk; Derneklerinin amacı reform değil yıkımdır.” Monarşist dernek üyeleri, tıpkı muhafazakâr Whig'ler ve Pitt'in bakanlarının yaptığı gibi, İngiliz siyasi kurumlarında yapılacak herhangi bir reform inisiyatifinin Fransa'daki sonuçların aynılarını getireceğinden korkuyorlardı. Reform konusundaki

tepkisel duruş, büyük ölçüde belirli bir duyguya, yani korkuya dayanıyordu. Bu durum, derneklerin kullandığı dilde açıkça görülmektedir. Enfield (Middlesex) topluluğu 17 Aralık 1792 tarihli bildirimlerinde *ancien régime*'i canı gönülden savundular ve “kötü niyetli kişiler, kışkırtıcı yayınlar ve uygulamalarla yalnızca barışı ve sükuneti bozmakla kalmayıp, aynı zamanda onun düzenini bozmak için de güçlü bir temayül gösterdiler, üzerimize şiddet, kafa karışıklığı ve anarşinin tüm zararlı etkilerini getiriyorlar” uyarısında bulundular (*Liberty and Property Preserved V*, 1792, s. 6). Britanyalıların duygularına hitap etmek büyük ölçüde başarılıydı çünkü Devrim Fransası kolayca reformist veya devrimci ilkelerin sonuçlarına açık bir örnek olarak gösterilebiliyordu. Britanya’da isyana ve radikal faaliyete karşı çıkanlar, reformun tehlikelerinin kanıtı olarak Kıta Avrupası’ndaki gelişmelere işaret edip, korkuya kapı aralamamak gerektiğini vurguluyorlardı. Monarşist bir yazar bunu şöyle ifade etti: “...sıkıntıları gidermek istiyorsunuz; amacımı gerçekleştirme gücüne sahip olan, çok daha fazlasını yapma gücüne de sahip olacaktır. Bu güce sahip olurlarsa, bunu kullanacaklar mı? cevap için Paris’e gidin!” (*A Plain and Earnest Address to Britons*, 1792)

Monarşizmin Açmazları

Monarşist ve anti-reformist söylemde korku önemli bir unursa, düzen yanlısı insanların korkusunun odağının tam olarak ne olduğuna bakmak gerekir. Siyasi muhalefetin tasfiyesi ve iktidarı tahkim etmek için düşmanın ya da tehdidin abartılması sadece İngiltere’ye özgü değildi; örneğin Avusturya’da da II. Franz’ın ‘Jakoben Komplosu’ olarak adlandırıp mücadele ettiği cephede kendisine ve siyasetine muhalif olan kitleler vardır (Langsam, 1945). Fransa dışında ve elbette 1793’ten önce, Fransız devrimcilerin içeride kendi gündemlerini bir kenara bırakıp devrim ihraç etme çabaları olmadı, olamazdı. Tehdidin süreklileştiği algısını oluşturan İngiltere’nin devlet aklı olmuştur. Monarşistlerin yazışmalarda, Fransa’nın 1790lardaki görüntüsü İngiltere’nin düzeni ile karşılaştırılrsa da Taç ve Çapa Derneğinin yazılarında, Fransız düşünörlere veya belli başlı Fransız devrim önderlerine saldırmakla meşgul olduklarını gösteren çok az bilgi vardır. Derneğe gönderilen yazıların ve yerel bildirimlerin neredeyse hiçbirinde (ve de derneğin risalelerinde) Rousseau, Voltaire, Condorcet, D’Alembert, Robespierre, Danton veya Marat’tan söz edilmez. Edmund Burke gibi tartışma düzeyi yüksek figürler 18. yüzyıl Aydınlanma düşüncesinin Fransız Devrimi’ne yansımalarının tehlikeli yönlerini eleştirmiştir, Thomas Paine’in ya da Richard Price’in fikirlerinde atıfta bulunduğu düşünörlerin görüşlerinin antitezleri ile bir tartışma da getirmişti; ancak Burke’ün entelektüel tartışma biçimi yerel yazılarda, taşranın fikir ve görüşlerinin anlaşılabilirliği bildiriler, yazışmalar ve risalelerde belirgin değildi. Robert Hole, Burke’ün karşı-devrimci broşür yazarlarının argümanlarını doğrudan etkilemediği, ancak muhtemelen genel olarak onların düşünme tarzlarını etkilediği şeklindeki tartışmasında konuya tutarlı bir yaklaşım getirmiştir. 1790’ların başındaki dernek yazılarının “güçlü ama çok az argüman içerdiğini” ve yazarların “çeşitli duygusal araçlar” kullandığını ve “korku yoluyla bir birlik oluşturma” çabası (bir anlamda propaganda) olduğunu iddia etmekte de haklıdır (Hole, 1983, s. 66). Taç ve Çapa Derneği ve onunla irtibatlı dernekler ya da bireyler tarafından yayınlanan veya desteklenen risalelerin çoğu orta ve alt sınıflara yönelikti, felsefi eserler olma konforları yoktu, çünkü yazarlar ve dernek öncüleri, devrimci radikal düşüncenin bu sosyal gruplar arasında hızla yayılmasından korkuyorlardı. Bu nedenle, düzen yanlısı ideologlar daha duygusal hitaplar lehine, felsefi argümanları terk ettiler.

Fransız devrimcilerine ve Aydınlanma düşünörlere monarşist söylemde atıf yapılmaması, monarşist ideolojinin temelsizliği veya felsefe yoksunluğu anlamına gelmez. Kitlelere ulaşan (ya da pompalanan) korkunun, aydınları ve belli başlı figürleri merkeze almasa da bir istikameti ve hedefi vardı. Yazıların geneline bakıldığında dernek üyeleri ve yazarları en çok ‘yerli radikalizm’den ve özellikle Thomas Paine’in fikirlerinden korkuyorlardı. Paine’in fikirlerinin geleneğe, hükümdarlara, hükümete, vergilendirmeye ve dine muhalefet üzerinden tartışılması, doğal haklar, eşitlik, geleneğin önemi ve Britanyalıların özgürlükleri, hakları ve görevleri konuları etrafında gelişen ideolojik bir savaşa yol açtı. Dernek üyeleri ve yazarlar bu tartışmaya dahil oldular. Essex’teki Ockendon kırsalında yaşayan vatandaşlar, “Thomas Paine ve yandaşları tarafından ilan edilen doktrinlere bir panzehir olarak, halk arasında dağıtılacak yayınları satın almak amacıyla, bir abonelik sistemi kurulmasına” karar verdiler (BL Add.Msc., s. 16930). Monarşist dernek yazarları, eşitlik meselesini ya hicvederek ya da onun gerçekliğini çürütmeye ve sulandırmaya çalışarak çokça ele aldılar. Yazdıkları, doğal eşitsizliğe olan inancı temel alıyordu. Onlara göre eşyanın tabiatı hiyerarşikti; erkek ve kadın, efendi

ve uşak, işçi ve beyefendi eşit değildi. Her canlının ve her nesnenin evrende kendisine atfedilen bir yere sahip olduğu varoluş zinciri için felsefi argüman, doğal eşitsizliğe olan inancı savunmak için, çağrışımsal düzeyde sadeleştirildi, hatta bayağılaştırıldı. Bu yeni söylem çalışan yoksulları, çalışmak zorunda oldukları ve yoksul oldukları gerçeğini kabul etmeye ikna etmek ve isyan dirençlerini kırmak için de kullanıldı.

Devrim sonrası olaylar ve ülke içindeki fikir karmaşasından kaynaklanan panik dalgası güçlüydü. Monarşist dernekler de radikal literatürün ve devrimci faaliyetlerin bastırılması çağrısında bulunarak hükümetin çizgisini izlediler. Bir anlamda, monarşist dernekler, Pitt'in sert yasaları parlamentodan geçmeden önce kitleleri hükümetin tedbirlerine hazırlıyorlardı. Kırsal kesimdeki halk, Kral'a ve rejime sadakatlerini ilan etmek için monarşi yanlısı toplantılarda bir araya gelse de aynı zamanda yerel radikalizm tehlikesine karşı koyma planları yapmak için de birleşiyorlardı. Aralık ayında, Lewisham'daki bir grup monarşist isyanın her türüne karşı olduklarını ve kasabalarındaki radikal toplantıları ifşa etme niyetlerini “bağlarla bozmaya çalışarak, bizi bu özgürlükten mahrum etmeye kalkışan herkese kararlılıkla karşı çıkacağız. Sadece genel anarşiye değil, aynı zamanda genel sefalete, ıstıraba ve yıkıma da!” sözleriyle ilan ettiler (BL Add.Msc., s. 16930). Ocak 1793'te toplanan Mansfield Derneği üyeleri tutumlarını bir üst seviyeye taşıdılar. Sutton-in-Ashfield'da çeşitli anti-monarşist ve radikal kişileri, kral ve bağlayıcı yasalar ile ilgili aşağılayıcı beyanlar ve ifadeler nedeniyle kovuşturmanın takibini sağlamak üzere bir araya geldiler. Üyeler “cahil ve aldatılmış zihinleri kurtarma” niyetiyle el ilanları basmaya ve dağıtmaya karar verdiler. Dernek ayrıca, Benjamin Ward ve George Eaton adlı şüpheli kişilerin adlarını yazılı olarak ifşa etti. Son olarak üyeler, tanık çağırarak ve şüpheli kişileri yargılamak için bir komite kurdu (BL Add.Msc., s. 16930; Mitchell, 1961, s. 73).

Monarşist hareketin açmazlarından birisi de kadınların toplumun geleneksel yapısının da etkisiyle düşünsel faaliyetler içerisinde yeterince yer bulamamasıydı. Taç ve Çapa Derneği'ne yazılan mektupların yazarları arasında aristokrat seçkinler, büyük ölçekli çalışan zanaatkarlar (özelde kent soyluları) ve orta sınıf mensupları, sosyal statülerini veya mesleklerini kabul edemeyecek kadar ‘alçakgönüllü’ kilise muhalefeti ve nadiren de kadınlar vardı. Birçok yerel beyan isim veya imza içermektedir ve aralarında kadınlara çok nadiren rastlanır. Kadın yazarlar genellikle cinsiyetlerinden bahsederdi. Toplumsal düzenin üst kademelerinden olmayan her iki cinsten yazarlar, çoğu zaman tevazuyla ve toplumsal statülerine bağlı kalarak yazıyorlardı. Ayrıca, mektubun sahibinin yazdığı gibi, günün meselelerine ilişkin tutumlarını da açıkça ve tevül götürmeyecek netlikte ortaya koydular. Fidelia isimli (rumuzlu) yazar, devamında, “topluluk içinde çok aşağı bir statüde bulunduğum halde, değerli derneğimize üye olmaya çalışmaktan kendimi alamıyorum. Gerçek özgürlük davasına yaptığınız hizmet için teşekkürler!” Sosyal statüye bu noktada oldukça vurgu yapılmaktadır (BL Add.Msc., s. 16920).

Monarşist ve devrim karşıtı aşırılığın tek hedefi radikaller değildi. Buluştukları mekanlar de cezaya tabi tutuldu. Yargıçlar, radikal kulüplerin meyhanelerde toplandıkları ve “belirli kişilerin iftira niteliğinde yayımlar okudukları, kışkırtıcı söylemler yürüterek aldatma eğiliminde oldukları” bilgisini aldıktan sonra, Aralık 1792'de Yarmouth'daki Belediye Başkanlığı (*Mayoralty*) Mahkemesinde bir araya geldi. Yargıçlar, ilçedeki tüm meyhanecileri, ruhsatlarının kurallarına ve koşullarına sıkı sıkıya uymaları gerektiği ve “yasadışı toplantılara” izin veremeyecekleri, aksi takdirde ruhsatlarının yenilenemeyeceği konusunda uyardı. Monarşist aktivistler, ayrıca, şüpheli gördükleri kişilerin ticaretlerini boykot etti. Monarşist teyakkuzun en açık tezahürü, ülkenin dört bir yanındaki kasabalardaki birçok dernek bağlantılı çetenin ayırt edici özelliği haline gelen, Paine'in kuklalarını yakma eylemiydi. Bu eylem giderek yaygınlaşmıştı. Black'in (1963) de belirttiği gibi, bu, Paine'in fikirlerine yönelik “ortak bir tiksintiyi” ortaya koyan sembolik bir hareketti ve ortalama bir İngiliz'in zihin dünyasında kalıcı bir etki bırakmada oldukça etkiliydi. Paine'e, temsil ettiği düşünceye ve radikallere İngiltere'deki monarşist derneklerin taarruzu, Westminster'da konuşulanları yansıtıyordu ve bunun tersi de geçerliydi. 1794'te Başbakan Pitt, ayağa kalkarak Avam Kamarası'nın tepkisini çok net bir şekilde dile getirdi:

“İnsan Hakları, bu tür kısır soyut spekülasyonlardan etkilenmeye en açık olan, zayıf ve cahillerin tesiri altında hükümeti, hukuku, mülkiyeti, güvenliği, dini, düzeni, bu ülkedeki değerli her şeyi devirmek için bekleyen ve ayartmaya çalışan o canavarca doktrin[ile] zaten Fransa'daki her şeyi alt üst edip yok etmişler ve Avrupa'daki her ulusu tehlikeye atmışlardır” (The Parliamentary Register [PR] 38, 1794, s. 247).

İngiltere'nin zaten Fransa ile yeterince sorunu vardı ve Jakoben toplulukların/derneklerin ve fikirlerin İngiltere içinde yayılmasıyla işler daha da çıkmaza girmişti. Pitt'e göre “yerel radikalizm” ciddi bir tehdit haline geliyordu. İngiliz radikal topluluklarının, Fransız devrimcilerle aynı dili ve taktikleri kullandıklarını, aynı ilkeleri yaydıklarını, “büyük kışkırtıcı ilişkiler zincirini” sürdürdüklerini ve alt sınıflardan yararlanmak için üretim merkezi olan varlıklı kasabalara girdikleri konusunu vurguladı. Pitt, monarşist dernekleri, radikal faaliyetleri bastırma kararlılıkları ve en önemlisi rejimi koruma arzuları nedeniyle takdir etmiştir (The Parliamentary Register [PR] 38, 1794, s. 247).

Monarşist söylem, İngiliz toplumunun dengeli yapısına ve nispeten değişmemiş veya çok yavaş evrimleşmiş doğasına saygıyı sürdürdü. Hatta bazı yazarlar ve dernekler, Mansfield Derneği'nin radikalizmin “bizi birbirimize en kardeşçe ve kalıcı bağlarla bağlayan bu Toplumsal düzeni baltalayacağına” ilişkin beyanında olduğu gibi, toplumsal düzenin organik doğasına inanıyorlardı (A Letter to Mr. Pain, 1792, s. 11). Diğerleri, radikal düşüncenin öğreti unsurlarına karşı çıktılar, ancak hepsi bu öğretilerin ne olduğunu tam olarak bildiklerine dair şikâyetler dışında bir işaret vermedi. Chris Brandon Ludlow, Kasım 1792'de “tehlikeli ama incelikli doktrinlerden” şikâyet etmek için Reeves'in derneğine bir mektup yazdı.” Aynı ay başka bir mektup yazarı, “John Bull onların ütopyik planlarını yeterince duydu” demiştir (BL Add.Msc., s. 16919).

Monarşistlerin dini söylemi, siyasi tartışmalardan tamamen bağımsız değildi fakat dağınıktı. Bath'tan bir yazar, 1792'de Reeves'in derneğine yazdığı mektubunda, piskoposların ve diğer din adamlarının “medeniyeti ve dinî ahlâkı” aşılama için piskoposluklarında ve mahallelerinde bulunmalarını sağlamasını tavsiye etti. Rahip Bennet Allen, “din, insanların zihnindeki hakimiyetini büyük ölçüde kaybetmiştir” şeklinde korkusunu dile getirdi. Başka bir mektup yazarı, İngiltere'nin karşı karşıya olduğu felaketlerin “Akılcı Hıristiyanlar adındaki küçük bir topluluğunun entrikalarından kaynaklandığını iddia etti ama onlar bizim tarafımızdan Presbiteryen [İhtiyar Meclisi] adıyla daha iyi biliniyor” diye de ekledi. Wakefield'dan bir papaz, Metodistlerin “zamanın yanılığına” açık olduklarından ve alt düzey üyeleri hükümetlerine karşı çıkmaya teşvik ettiklerinden dert yanmaktaydı. Norwich'ten bir yazar, 10 Aralık 1792 tarihli mektubuna İncil'deki emirlerin bir listesini ekledi ve ardından kilise muhaliflerin cevaplar gelmeye başladı ve teolojik tartışmaya kaydı. “Kralı onurlandırın” (Petrus 2:17) buyruğuna yanıt şuydu: “evet ama biz daha da akıllandık, bunun doğru olduğunu düşünmüyoruz [ve] kralı onurlandırmayacağız (BL Add.Msc., s. 16922-16927).

Taç ve Çapa Derneğinin risale literatürü bu dini kaygıları bir ölçüde yansıtmaktadır. Sıradan vatandaş John Bull bir risalede kardeşi Tom'a “insanlar Tanrı'dan korkmaya devam ederse, komşularını öldürmeye ve yağmalamaya asla razı olmayacaklarını” söyler (John Bull's Second Answer..., 1792, s. 5). Dini duygular, Anglikan Kilisesi karşıtları arasındaki tansiyondan dolayı derneğin yayınlarda sıklıkla dile getirilmez. Çoğunluğu harekete geçiren dini inançta Anglikan Kilisesi'nin dışında kalan tüm inanç grupları açık bir hedefti çünkü onlar reformcularla ilişkilendirilmişlerdi; dini meseleler hakkında yazan monarşist figürler genel olarak Anglikan Kilisesini savundular. Muhaliflerin monarşist derneklere katılması monarşizmin katı bir şekilde Anglikan olduğu sonucuna götürmez. Dernek vasatı genel olarak dindardı. Bu hassasiyetlerden dolayı derneğin makalelerinde ve yayınlarında, Teslis'e çok az atıf vardır ve Anglikan teolojisinin birkaç özel savunması dışında dinî jargon nadiren görülmektedir.

Monarşist yazında ‘din’ denildiğinde genel, hatta sadece deist bir anlam okunmaktadır. Devrim karşıtlarına göre, Fransız devrimci idealleri saf ateizmi temsil ediyordu ve bu nedenle toplumsal düzeni ve mülkiyeti korumanın bir yolu olarak sadece temel düzlemde kalarak Hıristiyanlığın çok genel, hatta yüzeysel, bir savunmasını sunuyorlardı. *Equality, as Consistent with the British Constitution* (1792) risalesinden alınan aşağıdaki pasaj tipik bir örnektir:

“İncilim ve defterim dışında nadiren okurum; dükkanıma bakmam, kitaplarımı postalamam, işlerime bakmam yeter. Boş bir gün olan Pazar günü kiliseye gidiyorum ve farklı doktrinlerle kafamı karıştırmadan, bana barış içinde yaşamamı ve istediğimi yapmamı tavsiye eden cemaatinin papazını dinlemekle yetiniyorum. Yine de, Bay Paine'in kitabının çok tantana çıkardığını kabul ediyorum ki, merakımdan okudum ve içinde davranışlarımı değiştirecek hiçbir şey bulamadım” (Equality..., 1792, s. 4).

Bu tür bir duygu, herhangi bir dini mezhepten bir Britanyalıya hitap edecek kadar sadeydi. Burke, Paley, Reeves, Hannah More ve benzerleri gibi muhafazakâr düşünürlerin din üzerine düşünceleri, 1790'ların devrim tehdidi karşısında yaşanan kriz safhasında, ülke içinde radikalizmle mücadelede aktif olan monarşistler üzerinde zayıf bir etkiye sahipti; felsefi ideoloji hiçbir zaman kitlelere popülist söylem kadar tesir edemezdi. Din, atıf yapıldığı her durumda sosyal düzeni desteklemek için bir araç ve alt sınıflar arasında herhangi bir devrimci arzuyu bastırmak için makul bir yöntem olarak görülmekteydi. Bu anlamda derneklerin ideolojisi mezhepsel olmayan, sadece ortak ve aydınlanmış değerleri yansıtıyordu. Politikaları herhangi bir şekilde 'muhafazakâr' olarak tanımlanacaksa, benimsedikleri çizgi dar anlamda 'aydınlanmış bir muhafazakârlıktır. Bu noktada muhafazakârlığın vurgulanması, Aydınlanma düşüncesi ile zorunlu bir çatışma içinde olmamasından dolaydır. Burke gibi muhafazakârlar dahî en az Avrupa ve Amerikan'daki liberal-cumhuriyetçi düşünürler kadar Aydınlanma'nın etkisindeydiler. Mümin Köktaş'ın (2016) Kıta Avrupası'ndaki "aydınlanma mutlakiyeti" izahı üzerinde durmak gerekiyor. Rejimden ve anayasadan bağımsız şekilde, sadece fikri planda değil, siyaset zemininde Aydınlanma reddedilemeyecek bir gerçeklikti. 'Aydınlanmamış' bir siyasal düzenin liberal-muhafazakâr şekle girecek ya da cumhuriyete doğru evrimleşecek zorunlu bir rotası da yoktu.

Mülkiyet Meselesi

1790'ların başlarında monarşizmin ana siyasi teması, ortak bir kaygıya tercüman olmakta ve aynı zamanda eleştirilmekteydi: mülkiyetin korunması. Devrimci radikalizmin doğal haklara, eşitliğe ve halk egemenliğine olan inancı ve iddiası, İngiltere'nin sosyal yapısına ve mülkiyet hakkına yönelik ciddi bir saldırı olarak görülüyordu. Konu, "A Plain and Earnest Address to Britons"un (1792) anonim yazarı tarafından üstü kapalı bir şekilde dile getirildi:

“Bir zamanlar gelişen krallıkta [Fransa] şu anda şiddetlenen tartışma, özgürlük ile tiranlık veya koruyucu ya da baskıcı hükümet sistemleri arasında değil; tam tersine tek bir noktada toplanmıştır- Bu sadece bir mülkiyet meselesidir - Hiçbir şeyi olmayanların, bir şeyleri olanların mallarına el koyup sahip çıkmayacakları bir silahlı imtihandır. 'Tam' olanın eşit ve evrensel yıkımıyla sona ermeyecek korkunç bir soru -korkunç bir mücadele-; burada komşusunu kaybetmekten kazanç elde eden, daha sağlam bir hırsıza karşı kaybetmekten başka bir şey kazanamayacak; İsyan ve kafa karışıklığı, mülkiyeti işgalin bir işareti haline getirene kadar ve yoksulluk, kalabalığın saldırılarına ve zorbalığına karşı en iyi kalkandır.”

Philp'in belirttiği gibi, Reeves'in derneğinde yakın çevresindekilerin çoğu sosyal statüye büyük önem vermekteydi. Birçoğu mektuplarında ya sosyal konumlarından bahsediyor ya da mektup yazdıkları adamlardan çok daha alçakgönüllü mevkilerde bulduklarını kabul ediyorlardı. Derneğin birkaç üyesi eşraftandı, daha çok profesyonel seçkinler, burjuvalar vardı ve büyük çoğunluğu üst orta ila orta sınıflara mensuptular (Philp, 1995, s. 52). Tüm seçmenler gibi oy haklarını bir mülk olarak gördüler. Parlamentodaki temsile yönelik tehditler, bizzat kendilerine yönelik tehditlerdi. Sonuç olarak, birçok monarşist, radikaller ve karşıtları arasındaki diyalogu mülksüzler ve mülk sahipleri arasındaki bir diyalog olarak yorumladı. Ayrıca, radikalizmin en çok alt tabakalar arasında ilerleme kaydettiğine inanıyorlardı ve bu, monarşist yazışmalarda ve risale yazımında *sınıf* kavramına sıkça yaptıkları atıflarını açıklamaktadır. Derneğin belgeleri, alt sınıflara yönelik çok sayıda referans içeriyordu. Anonim bir karşı-devrimci, “şunu söylememe izin verin, bahsedilen kıskırtıcı (devrimci-radikal) yayınların kamuoyu üzerindeki etkisinin büyük bir kısmı, bunların alt sınıf mensupları arasında etkin bir şekilde yayılmasından kaynaklanıyordu” demiştir (BL Add.Msc., s. 16919). Reeves'e, J. Trimmer tarafından yazılan bir mektupta, İngiliz reformcuların sözlerinden, “alt tabakadan insanların mırıldanmalarına dayanan argümanlar” olarak bahsedildi. Metodizm karşıtları da aynı

şekilde bu ideolojinin yayılmasından korkuyorlardı çünkü taraftarlarının çoğu işçi ve zanaatkarlardı (BL Add.Msc., s. 16923).

Radikalizm ile yoksullar arasındaki ilişki esasında monarşist söylemin bir ürünüydü. İngiliz radikaller, toplam servetin yeniden dağıtımını ve herkesin refahının eşitlenmesini talep etmediler. Paine'in eşitlik vizyonu, eşit gelirden çok fırsat eşitliğini içeriyordu. Elbette ki halkın içindeki radikaller ideolojileri gereği ve kaçınılmaz olarak mülk sahibi seçkinler arasındaki büyük ölçüde eşitsiz güç ve ayrıcalık dağılımına cephe aldılar; ancak, toplumu eşitlemek istemediler; yani tam anlamıyla tesviyeci (sosyo-ekonomik eşitleyicilik – *leveller*) olmadılar. Emekçileri kendi davaları için kitleler halinde toparlamayı başaramadılar. Çok az sayıda radikal, işçi ya da zanaatkardı. Devrim ya da reform yanlısı hareketler, seferberlik dönemi ve 1793 sonrası savaşın neden olduğu ciddi ekonomik sıkıntı, kötü hasat, gıda fiyatlarındaki artışlar ve ticaretin alt üst oluşunun yol açtığı, toplumun kırılğan olduğu dönemlerde, alt tabakaları seferber edecek etkili bir stratejiyi hiçbir zaman tasarlamadı ve hayata geçiremedi. Bununla birlikte, radikalizmin alt tabakalara gerçekte ne kadar yayıldığı monarşistler için önemli değildi. Monarşist gruplar, radikallerin ve emekçi toplulukların el ele yürüdüklerine bir kere inanmışlardı ve buna göre sürekli tepki gösteriyorlardı. İdeolojileri, stratejileri ve uygulamaları, tam anlamıyla başarılı olsun ya da olmasın, alt tabakalar arasında hızla yayılan bir ideoloji olduğuna inandıkları reformcu ya da devrimci radikalizme cephe alıp karşılık vermekteydiler (Dickinson, 1985; Goodwin, 1979; Royle ve Walvin, 1982).

Taç ve Çapa Derneği, ya da bağlı yerel derneklerin risalecileri, radikalizme bir tepki olarak aylaklarla çalışanlar arasındaki farkları vurguladılar, mülkiyet haklarını savundular ve çoğu zaman mülkiyete yönelik saldırının yalnız en zenginlerle son bulmayacağını savundular. Bir esnaf şöyle yazmıştı: “gerçek şu ki, inanıyorum, eğer bu yeni sistem kurulursa, ertesi gün bütün zenginler mahvolur, çalışanların yarısından çoğu kısa sürede işsiz kalır ve kısa bir süre sonra bütün fakirler aç kalır (*Ten Minutes Caution...*, 1792, s. 7).” 1790ların en önemli risalelerinden, Taç ve Çapa Derneği tarafından yayınlanan *Englishman's Political Catechism* (1792, s. 5) Fransa'nın durumunu şöyle özetliyordu: “Hükümet yok - kanun yok - kişiler veya mülkler için güvenlik yok - din yok - tarım yok - ticaret yok. Soyluların toprakları, çiftçinin mülkü, esnafın stoku, ayaktakımının insafına kalmıştır.”

Çoğu monarşist dernek, Kasım 1792'de Taç ve Çapa Derneği'nin kurulmasını takip eden üç veya dört ay içinde kurulmuş ve aktif hale gelmişti. Çoğu monarşist dernek 1793'te dağıldı ve Taç ve Çapa'nın kendisi de Haziran'dan sonra tekrar toplanmadı. Black (1963) bunu, 1793 yazında Reeves'in derneğine artık gerek olmadığını, çünkü “sadakat beyanı tüm ülkede yapılmıştı”, yani maksat hasıl olmuştu diyerek açıklamıştır. Dozier (1983) monarşist hareketin 1793 baharından sonra, dernek örgütlenmesinden çok iç barışın tesisi kampanyasına ve savaşı kazanmaya evirilerek değiştiğine dikkat çekti. 1794 ve 1795'e gelindiğinde, birçok monarşist artık gönüllü kolordu hareketinde aktif hale gelmişti; ancak, Mitchell (1961) derneklerin yalnızca küçük bir kısmının kendilerini gönüllü birliklere dönüştürdüğüne inanıyordu. Dernekler, “ilk aylarda devlet tarafından kendilerinden istenenlerin hepsini yerine getirdikleri için” bir daha kendilerini toparlayamadılar. Philp ise kitlesel monarşist hareketin ve örgütlenmesinin hakikatte ne kadar köklü olduğu konusunu sorgularken, faaliyetlerdeki hızlı düşüşün gerçek bir muhafazakâr propagandadan çok, duygu iletişimi ve retorik stratejilerle ilgisi olduğunu öne sürüyor: “Bir gün Paine'i kukla olarak yakanlar Pitt ve Dundas'ı da yakabilirler; on iki ay sonra onların sırası gelir; endişe verici şekilde, aynı nedenden dolayı” (Philp, 1995).

Monarşist ideolojinin kırsal kesime ne ölçüde nüfuz ettiğine dair istatistiksel veri içeren kapsamlı ve tatmin edici bir çalışma yoktur. Derneklerin yükselişi, İngiliz halkının günün meselelerinden ve hatta 18. yüzyılın aydınlanma değerleri ve kültürel meselelerinden daha fazla haberdar olmasını sağladı. Yerel gazetelerin kullanılması bu sürece büyük ölçüde katkıda bulundu ve siyasi söyleme yönelik yaygın bir ilgi uyandırdı. Dahası, derneklerin varlığı, Britanyalıların şimdiye kadar hayal bile edilemeyecek şekillerde belirli siyasi platformlar etrafında örgütlenebileceği dinamik bir siyasi toplum kurabileceği anlamına geliyordu. Royle ve Walvin, Taç ve Çapa Derneği'nin yayınlarının, *London Corresponding Society* (Londra Yazışma Derneği) yayınları gibi, “yaklaşan kitlesel siyasi okuryazarlık çağına işaret ettiği” ileri sürdüler (Royle ve Walvin, 1982).

Sonuç

Tarihçiler, 18. yüzyılın ikinci yarısında yaygınlaşan popüler siyasi katılımın kalıplarını analiz etmiş ve halkın gündemdeki siyasi meseleler hakkında artan bir farkındalık kazandığını saptamışlardır. Frank O'Gorman'ın (1989) iddia ettiği gibi, seçmenler aktif, nispeten eğitilmiş ve bağımsız ve John Phillips'in (1980) işaret ettiği gibi 18. yüzyıl bitimine doğru partizan davranışları artmıştı. 1790'lar bu gelişimin ve değişimin geri döndürülemez hale geldiği, siyasetin ve ideolojinin kamu bilincinin ayrılmaz bir parçası haline geldiği yıllar olarak düşünülebilir. Parlamento reformu halkın gündemi haline geldi, bunu mülkiyet haklarının korunması tartışmaları izledi.

Monarşist örgütler akla gelebilecek her sosyal, politik, dini veya ekonomik seviyeden bir temsilci içermese (içermek zorunda olmasa) bile – alt tabakalar ve yoksullar, çok sayıda muhalif Protestan ve de kadınlar dışlanıyordu – yine de dernekler toplumun her kesimini yansıtan şekilde yerel radikal unsurlara ve Fransız Devrimi ideolojisine karşı monarşist tepkiyi toplum genelinde kurumsal olarak temsil etmekteydi. Monarşist derneklerin üye profilleri göz önüne alındığında, faaliyetleri, görüşleri ve stratejileri, bize 18. yüzyılın sonlarına ait monarşiye sadık kitlelerin temsili bir portresini veriyor. Bu nedenle, bu derneklerin yazışmaları, literatürü ve basılı beyanları, en azından Dickinson'ın inandığı şekliyle popüler bir “muhafazakâr ideolojinin” 1790'larda parladığı söylenebilir. Dernekler, elit ve bürokrasi mensubu kurucu üyeleri tarafından yönetilse bile, orta ve alt tabakanın desteğini aktif olarak aradıkları ve çoğu durumda başarılı bir şekilde buldukları için popüler görüşün temsilcileri olarak tanımlanabilirler.

Monarşizmin tarihine dair tartışmada, eksikliği en belirgin olan unsur, muhafazakâr düşüncenin kendisidir. Black, Dozier ve Mitchell neredeyse tamamen Reeves'in derneğinin işlevi ve örgütlenme prensipleriyle ilgilenmektedirler ve hiçbir zaman monarşist derneklerin fikirlerini ideolojik tartışmalarla uzun uzadıya incelememişlerdir. Ginter'in çalışması bu monarşizm dalgası içerisinde reformcu bir niyetin kesin varlığının altını çizdi, ancak açıklamaları popüler monarşist fikirleri bir bütün olarak ele almak için çok kısıydı. Dickinson fikirlere odaklandı, ancak çok fazla özetleme eğilimindeydi ve elindeki zengin malzemeyle doğrudan ilgilenmedi. Philp'in önemli eseri, monarşist düşüncenin akışkanlığı ve karmaşıklığı için güçlü bir kanıt sunarken, monarşizmin ilkelerinin ne olduğuna dair yeterince açıklama içermemekteydi.

Parlamente reform tasarıları ve bunların popüler siyasete etkileri üzerine yaptığı çalışmada Phillips (1980) III. George'un saltanatının ilk yıllarında karşı karşıya kalınanların muğlak, soyut fikirler değil, somut siyasi seçimlerin olduğunu keşfetti. Bu 1790'lar için de geçerliydi. Monarşistler, siyasi tartışmanın hangi tarafında yer alacaklarına karar vermekte hiç zorluk çekmediler. Politik kategoriler siyah ve beyazdı; keskin bir şekilde tanımlanmış terminolojinin kullanımı “siyasi seçimi basit ve açık hale getirdi” (Phillips, 1980, s. 623). Basit ikilemler dünyasında, İngilizler hangi tarafı seçerse seçsinler, politize olmamaları söz konusu olamazdı. Bu dönemde gelişen ‘aydınlanmış politik pragmatizm’, devlet, toplum, insan davranışı ve din hakkında aydınlanmış varsayımlar konusunda önemli miktarda karışıklık ve belirsizliğe sahipti; ancak bununla birlikte, aydınlanmış ilkelerin yerleşmesini ve İngiliz siyasi kültürü için anlamlarını ortaya çıkaran şeyin işte bu çok karışıklık, kararsızlık ve bir dereceye kadar da korku olduğu söylenebilir.

Monarşistlerin bağlı kaldıkları ve savundukları 18. yüzyıl yaygın ideolojisi değişimi işaret ediyordu. *Status quo*'yu büyük ölçüde desteklese de Clark'ın (1985) iddia ettiği gibi, tamamen Anglikan, ağır aristokrat ve katı monarşik bir tutum değildi. Dini duygular nispeten aydınlanmış ve pragmatikti, seçkinler ve orta sınıflar destekleniyordu; parlamento ve devlet sistemi, ideolojik düzlemde kralın kişiliğinin hiçbir zaman olmadığı ve olmayacağı kadar merkezîydi. Philp monarşistlerin ideolojisini, onların tutarsız, esnek doğasını, sosyal statü vurgusunu ve retorik stratejilerini özetlemek için “kaba muhafazakarlık” tabirini kullansa da ideolojiyi kaba olarak değil *aydınlanmış* olarak tanımlamak çok daha doğru olacaktır. Bu muhafazakarlık, İngiliz devlet yapılanmasını, toplumsal düzeni ve parlamente temsili savunması anlamında kesinlikle muhafazakardı. Aynı zamanda, bu tür bir muhafazakarlığın özünde yatan çok temel bir kaygı

nedeniyle monarşistti: İngiliz monarşisinde sosyal düzende ve temsil sisteminde bulunan hususiyet değişimin olmamasıydı; sistem uzun soluklu bir *status quo* idi.

Fransa’da devrim hareketi ve Jakoben ideoloji, ülkenin tüm siyasi, sosyal ve dini kurumlarını dönüştürmüştü. İngiliz reformcuları da kendi ülkelerinde aynı türden değişiklikleri tartışıyorlardı. Monarşistler de bu tartışmaları *devrin ruhu* olarak görerek karşı argüman geliştirmektedirler. Aydınlanma rasyonalizmine eleştirel ve şüpheli yaklaşımına karşın, monarşizm hepten karşı-aydınlanmacı değildi ve aydınlanmanın etkilerinden kaçınmamaktaydı. Geleneksel Tory-Whig siyaseti ve muhafazakâr-liberal ayrışması ile tanımlanamayan, 18. yüzyıl sonunun liberalleşen muhafazakârlığı ve radikalizm karşıtlığı, anayasal reform ve rejim değişikliği konusunu rafa kaldırmış ve politik tartışmaların doğasını kalıcı olarak değiştirmiştir.

Araştırmacıların Katkı Oranı

Bu çalışma tek yazarlı olduğundan dolayı yazarın katkı oranı %100’dür.

Çıkar Çatışması

Çalışmada çıkar çatışması oluşturabilecek herhangi bir durum bulunmamaktadır.

Açıklama: Bu çalışma yazarın Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalında hazırlamakta olduğu “1790’ların Britanya’sında *Ancien Régime* Tartışmaları: Monarşist Düşüncenin Fransız Devrim İdeolojisi Karşısında Gelişimi ve Dönüşümü” başlıklı doktora tezinden üretilmiştir.

Kaynaklar

- A plain and earnest address to Britons, on the present state of public affairs in Great Britain and France.* (1792). Ipswich: G. Jermyn.
- Amyot, T. (1812). *Speeches in parliament, of the right honourable william Windham; to which is prefixed, some account of his life.* London.
- Beedell, A. V. (1993). John Reeves’s prosecution for a seditious libel, 1795–6: a study in political cynicism. *The Historical Journal*, 36(4), 799–824. doi:10.1017/S0018246X00014515
- Black, E. C. (1963). *The association: British extraparliamentary political organization.* Massachusetts: Harvard University Press.
- British Library Additional Manuscripts [BL Add.Msc] Reeves Papers (1752-1829).* Londra: British Library Manuscript Collections.
- Burke, E. (1986). *Reflections on the revolution in France, and on the proceedings in certain societies in London relative to that event.* C. O. Conor, (Ed.). New York: Penguin.
- Clark, J. C. D. (2000). *English society 1688-1832.* Cambridge: Cambridge University Press.
- Colley, L. (1992). *Britons: forging the nation 1707-1837.* New Haven: Yale University Press.
- Cookson, J. E. (1998). *The British armed nation, 1793-1815.* Oxford: Oxford University Press.
- Copeland, T. W. (Ed.). (1967). *The Correspondence of Edmund Burke, Vol. VI.* Cambridge: Cambridge University Press.
- Debrett, J. (1792). *The parliamentary register, or history of the proceedings and debates of the house of commons.* London.

- Dickinson, H. T. (1977). *Liberty and property: political ideology in eighteenth-century Britain*. London: Routledge.
- Dickinson, H. T. (1985). *British radicalism and the French Revolution*. Oxford: Blackwell.
- Dickinson, H. T. (2002). *A Companion to Eighteenth-Century Britain*. Oxford: Blackwell&Wiley.
- Dickinson, H. T. (Ed.) (1989). *Britain and the French Revolution, 1789-1815*. New York: St. Martin Press.
- Dozier, R. R. (1983) *For King, Constitution and Country: The English Loyalists and the French Revolution*. Lexington: University Press of Kentucky.
- Duffy, M. (1996). William Pitt and the Origins of the Loyalist Association Movement of 1792. *Historical Journal* (39), 943-962.
- Eccleshall, R. (1990). *English conservatism since the Restoration: an introduction and anthology*. London: Routledge.
- Ehrman, J. (1969). *The Younger Pitt. The Years of Acclaim*. London: Constable Press.
- Ehrman, J. (1983). *The Younger Pitt: The Reluctant Transition*. Stanford: Stanford University Press.
- Epstein, J. (1994) *Radical Expression: Political Language, Ritual and Symbol in England, 1790-1850*. Oxford: Oxford University Press.
- Equality, as Consistent with the British Constitution, in a Dialogue Between a Master-Manufacturer and One of His Workmen*. (1792). London: J. Sewell.
- Ginter, D. E. (1966). III. The loyalist association movement of 1792–93 and British public opinion. *The Historical Journal*, 9 (2), 179-190. doi:10.1017/S0018246X00026510
- Goodrich, A. (2005). *Debating England's aristocracy in the 1790s: pamphlets, polemics and political ideas*. New York: Boydell Press.
- Goodwin, A. (1979). *The Friends of Liberty: The English democratic movement in the age of the French Revolution*. London: Routledge.
- Gregory, J ve Stevenson, J. (Eds.). (2007). *The Routledge companion to Britain in the eighteenth century 1688–1820*. London: Routledge.
- Hole, R. (1989) *Pulpits, politics, and public order in England 1760-1832*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Iain H.M. (Ed.). (2005). *The impact of the french revolution: texts from Britain in the 1790s*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Invasion of Britain. An address to the people of great britain, on the subject of a french invasion. By a patriot*. (1798). London: Fairburn.
- Köktaş, M. (2016). 18. yüzyıl aydınlanma düşüncesinde siyaset ve özgürlük. *Turkish Studies* (11), 837-854. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.927>.

- Langsam, W. C. (1945). Emperor Francis II and the Austrian “Jacobins,” 1792-1796. *American Historical Review*, 50 (3), 471-490.
- Lawrence, S. (2004). Windham, William (1750–1810). Oxford Dictionary of National Biography. <https://www.oxforddnb.com/view/10.1093/ref:odnb/9780198614128.001.0001/odnb-9780198614128-e-1001330>
- Liberty and property preserved against republicans and levellers. (1792). *John Bull's Second Answer to His Brother Thomas. Vol II*. London: J. Sewell.
- Loyal Association of the Hundreds of Hoxne and Hartsmere. (1793). *A letter addressed to the inhabitants of Great Britain, shewing them the dangerous tendency of libellous publications, and guarding them against being imposed upon by the false representations such writings contain*. Ipswich: J. Bush.
- Macleod, E. V. (1998). *A War of Ideas: British Attitudes to the Wars Against Revolutionary France 1792-1802*. London: Routledge.
- Mitchell, A. (1961). The association movement of 1792-3. *The Historical Journal*, 4(1), 56–77. <http://www.jstor.org/stable/3020381>
- Mori, J (1997). *William Pitt and the French Revolution 1785-1795*. New York: St. Martin Press.
- O'Gorman, F. (1967). *The Whig Party and the French Revolution*. Londra: Macmillan &Co.
- O'Gorman, F. (1997). *The Long Eighteenth Century: British Political and Social History 1688-1832*. Arnold Press.
- Phillips, J. A. (1982). *Electoral behavior in unreformed england: plumpers, splitters, and straights*. Princeton University Press.
- Philp, M, (Ed.). (1991). *The French Revolution and British popular politics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Philp, M. (1995). Vulgar Conservatism, 1792-3. *The English Historical Review* (435), 42-69.
- Philp, M. (2002). English Republicanism in the 1790s. *Journal of Political Philosophy*, 6 (3), 235-262. DOI:10.1111/1467-9760.00054.
- Philp, M. (2014). *Reforming ideas in Britain: politics and language in the shadow of the French Revolution, 1789–1815*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Reeves, J. (1795). *Thoughts on the English government. Addressed to the quiet good sense of the people of England*. London.
- Royle, E. ve Walvin J. (1982) *English Radicals and Reformers 1760-1848*. Lexington: University Press of Kentucky.
- Russell, C. (1991). *The fall of the British monarchies 1637-1642*. Oxford: Clarendon Press.
- Stockdale, J. (1792). *A letter to Mr. Pain [sic], on his late publication*. London.
- Ten Minutes Caution, From a Plain Man to His Fellow Citizens*. (1792). Londra.
- The Englishman's Political Catechism*. (1792). Exeter: R. Trewman and Son.

The Parliamentary history of England. From the earliest period to the year 1803. (1806). London: T. C. Hansard.

The Times, 30 Kasım 1792

The True Briton, 6 Şubat 1793.

Yeşil, F. (2011). Devlet İnşasının Bir Aracı Olarak İhtilal Propagandası (1789-1801). *Toplumsal Tarih* (214), 16-30.

Extended Abstract

Introduction

The emergence of revolutionary and radical ideologies in England from the early 1790s produced significant concern for the regime, aiming to undermine public loyalty to the government and monarchy. The radical propaganda spreading through people especially in the countryside alarmed both George III and his prime minister William Pitt. At the same time, French Revolutionary ideology, disseminated through propaganda press and organized associations, gained momentum in the late 1792 and early 1793. The study draws upon philosophical writings, recorded sermons, books, and approximately 4,000 pamphlets from 1790s England. Ideological debates at the time were directly or indirectly connected to the French Revolution or pertinent to contemporary viewpoints. While the political atmosphere of the 1790s had a profound impact on the British public, this study, situated within historiography, avoids delving into overarching discussions about the foundations, evolution, transformation, and dissemination of conservatism among the masses. Against the framework of the Tory and Whig rivalry in the House of Commons since the 1760s, a clear divide on monarchy-related issues emerged. Recent events in France and Britain accelerated the formation of public associations. One notable monarchist association was John Reeves' Association for Preserving Liberty and Property against Republicans and Levellers, established in 1792. The government embraced this association as part of its official response to counter radicalism. Monarchist organisations, though not necessarily representing every social, political, religious, or economic level, institutionalised the monarchical reaction against local radical elements and French Revolutionary ideology.

Method

In the research, printed materials left by the monarchist and anti-radical movements that emerged in 1790s England have been utilized as primary sources. Among these, works designated specifically as brochures or tracts were the most employed method for expressing ideological attitudes and opinions. A selection of propaganda tracts from the period was compiled and examined to identify the main outlines of monarchist thought. Additionally, various other primary sources were explored, including letters, association manifestos and correspondences, parliamentary records, and religious sermons. These primary sources, which can be examined through political, social, and cultural history approaches, have been collectively studied on a common ground through a comprehensive methodology.

Findings

Historians have analysed the patterns of widespread political participation in the second half of the 18th century, noting an increased awareness among the public regarding political issues. According to Frank O'Gorman, voters were active, relatively educated, and independent, while partisan behaviour grew towards the end of the 18th century. The 1790s witnessed irreversible developments, marking a period where politics and ideology became inseparable from public consciousness. Parliamentary reform became a focal point, followed by debates on the protection of property rights.

The discussion on the history of monarchism often lacks a thorough exploration of conservative thought itself. While some studies focus extensively on Reeves's association's functions and organisational principles, the broader ideological debates within monarchist associations remain largely unexplored. The presence of reformist intentions within the monarchist wave, as emphasised by Ginter, is acknowledged, but explanations of popular monarchist ideas are brief. Dickinson focused on ideas but tended to summarise, lacking a direct engagement with all primary material. Philp's significant work presented strong evidence for the fluidity and complexity of monarchist thought but lacked sufficient explanation of the principles of monarchism.

Phillips, in his study on parliamentary reform proposals and their impact on popular politics, found that the vague, abstract ideas faced by George III's reign in the early years were, in fact,

concrete political choices. This was equally applicable to the 1790s. Monarchists had no difficulty deciding which side of the political debate to align with, as political categories were sharply defined, simplifying political choices. In this era of emerging 'enlightened political pragmatism,' there was considerable confusion, uncertainty, and fear regarding assumptions about the state, society, human behaviour, and religion. Nevertheless, it was precisely this confusion, indecision, and to some extent fear that facilitated the settlement of enlightened principles and gave meaning to British political culture.

The ideology upheld by monarchists signalled a shift in the prevalent 18th-century ideology, though it largely supported the status quo. Contrary to a strictly Anglican, heavily aristocratic, and staunchly monarchic stance, it was relatively enlightened and pragmatic, supporting both elites and the middle class. Philp's term "vulgar conservatism" implies inconsistency, flexibility, emphasis on social status, and rhetorical strategies, but describing the ideology as enlightened rather than 'vulgar' would be more accurate. This conservatism staunchly defended the British state structure, social order, and parliamentary representation. Simultaneously, it was monarchist due to a fundamental concern: ensuring no change in the peculiarities of social order and representation within the British monarchy; the system was a long-standing status quo.

The revolutionary movement and Jacobin ideology in France transformed all political, social, and religious institutions. In England, reformers were discussing similar changes in their own country. Monarchists viewed these debates as indicative of the spirit of the times and developed counterarguments. Despite a critical and sceptical approach to Enlightenment rationalism, monarchism was not entirely anti-Enlightenment and couldn't escape its influences. The evolving conservatism of the late 18th century, not defined by traditional Tory-Whig politics or conservative-liberal divisions, set aside constitutional reform and regime change, permanently altering the nature of political debates.

Conclusion

In the latter half of the 18th century, heightened political participation and awareness characterized the era, with voters being active, relatively educated, and independent. The 1790s marked an irreversible shift where politics and ideology became integral to public consciousness, focusing on parliamentary reform and debates over property rights. Monarchist organizations, while not representing every social stratum, institutionally embodied the monarchical reaction against local radicals and French Revolutionary ideas. Despite excluding certain groups, they actively sought and often gained support from various segments of society, reflecting the loyalist masses at the century's end. However, discussions on the history of monarchism often overlook the exploration of conservative thought itself. The rich material on broader ideological debates within monarchist associations remains largely unexplored. While acknowledging reformist intentions, studies provide brief explanations of popular monarchist ideas, lacking a comprehensive understanding of monarchism's principles.

Monarchist ideology signalled a shift from the prevailing 18th-century stance, favouring the status quo but not strictly Anglican, heavily aristocratic, or staunchly monarchic. Describing it as "enlightened conservatism" captures its relatively enlightened and pragmatic nature. This ideology staunchly defended the British state structure and parliamentary representation, simultaneously upholding a fundamental concern for maintaining the peculiarities of social order within the British monarchy. The revolutionary movement in France had transformed political, social, and religious institutions. In England, monarchists viewed ongoing debates as indicative of the spirit of the times and developed counterarguments. Despite a critical approach to Enlightenment rationalism, monarchism couldn't entirely escape its influences. The evolving conservatism of the late 18th century set aside constitutional reform and regime change, permanently altering the nature of political debates.